

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 30.—
za pol leta „ 15.—
za inozemstvo „ 50.—
za celo leto Din 50.—
Inserati po tarifu. — Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Glasi „Slovenske Kmetijske Stranke“.

Vsakdo vživa
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopisi se ne vra-
čajo. — Plača in tož-
be v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Velesrbski hlapci.

Ko je pred štirinajstimi dnevi postavil naš kmetijski klub nujen predlog za izenačenje davkov, so klerikalci glasovali zoper ta predlog. V svojem časopisju so pisali, da tak zakon potrebuje dolgotrajnega študija in da se ne more rešiti to vprašanje na brzo roko. Tako niti velikosrbski radikali niso branili svojega glasovanja. Po kmetijsko-demokratski koaliciji je nastal vsled glasovanja zoper izenačenje davkov, tak odpor in ponekod vihar, da se je vlada ustrašila svojega glasovanja. Ta odpor se je rodil zlasti v Vojvodini, a najmanj seveda v Sloveniji. Slovenija je srečna, pa če ji makar klerikalci kožo potegnajo čez glavo! In ta silni odpor je prisilil vlado, da se je premislila in že čez 14 dni predložila

oni isti zakonski osnutek za izenačenje davkov, kakor smo ga mi zahtevali.

Samo par malih sprememb brez pomena! In v soboto je bila temu davčnemu zakonskemu osnutku izglasovana nujnost. Še več! Celo skrajšano postopanje v narodni skupščini!

Vidi se, da klerikalci v tej vladi nič ne znajo, nič ne zaležejo in nič ne štejejo, ko so še pred 14 dnevi branili svoje ubogi Sloveniji škodljivo glasovanje »z dolgotrajnim študiranjem«. So pač peto kolo in samo trepetajo, kdaj jih bodo sneli z osovine. Zato pa so poslušni in pokorni in potrpežljivejših hlapcev cincarska čaršija nikjer ne bi mogla dobiti, če bi jim dala stokratno plačo. Naši klerikalci pa hlapčujejo zastoj.

Klerikalci proti znižanju taks in pristojbin na kmetijske pridelke.

V soboto je prišel na glasovanje nujen predlog zemljičarstva poslanca Voje Lazića, da naj se takse in pristojbine, ki jih pobirajo mesta na kmetijske pridelke, odpravijo. Predlog je v imenu našega kluba utemeljeval sam predsednik Radić. Tudi slovenski kmetje trpimo na tem in človek bi pričakoval, da bodo klerikalci glasovali zanj, ko se delajo po svojih kmetijskih Zvezah celo kmetijska stranka. Toda ne! Kot pokorni in ponižni hlapci beograjske cincarske gospode so poslušno glasovali proti in mesta imajo še naprej pravico odirati kmete po mili volji iz

hvaležnosti, da jim v mesta vozijo živila.

Klerikalci proti občinski avtonomiji.

Nekdaj so klerikalci strašno usta odpirali, kako so oni vneti za občinske avtonomije in samouprave. V soboto je bil pred narodno skupščino nujen predlog, da vlada takoj vzpostavi te občinske samouprave v Vojvodini, kjer se gazi in tepta zakon. Naši klerikalci so kot pokorni sluge radikalije glasovali proti.

Klerikalci proti odpravi kazni in glob kmetom.

Na vrsti je bil tudi nujen predlog, da se brišejo šumske kazni in škode. Samo v Liki je siromašemu narodu naloženih 6 milijonov dinarjev takih kazni. Klerikalci so glasovali tudi zoper ta predlog.

Klerikalci proti stradalnemu kmetijskemu ljudstvu.

Radić je predlagal, naj se odpošlje takoj tri poslance v Belje na državno posestvo pogledati, koliko je tam koruze in pšenice na razpolago in naj se to hrano odpošlje takoj v one siromašne kraje, kjer ljudje umirajo od — lakote. Klerikalci so kot pokorni radikalni hlapci glasovali tudi zoper ta predlog. Kakor pa da ni bilo že to dovolj greha za en sam dan v radikalnem hlapčevanju, so jo za poslednji žegen užagali še naslednjo:

Klerikalci proti cennemu kmetijskemu kreditu.

Naš tov. Jože Predavec je postavil nujen predlog, da se nekateri člani kmetijskega kredita tako spremene, da se naše dobro delujoče zadrugarstvo ne oškoduje in celo podpre. Stavil je oni isti predlog, kakor ga je izdelal Glavni Zadrugni Savez, kateremu je predsednik sam. g. dr. Korošec, a glasno govoreči člani g. Pušenjak, pa menda Basaj in drugi. Tam je denarja 160 milijonov dinarjev. Ta denar leži po 4% v Hipotekarni banki, naše zadrugarstvo pa nima cennega kredita. In naši klerikalci tudi tukaj niso odrekli ponižnega hlapčevstva cincarskim radikalom, pa so strumno glasovali zoper predlog, ki ga je izdelal Glavni Zadrugni Savez pod vodstvom g. dr. Korošca in ob sodelovanju mnogih klerikalcev. Kmetijski kredit ostane torej še nadalje naperjen proti postoječemu zadrugarstvu.

Ali si moremo misliti večje sramote in ponižanja? Ali more kdo izračunati škodo, ki jo delajo klerikalci dan na dan Sloveniji?

In če se zoper takšno bando borimo, se še najde pri obč. volitvah kje hribovski fajmošter, ki si upa z vero agitirati! Ivan Pucelj.

Seja ljubljanskega okrožnega odbora Slovenske kmetijske stranke.

Predsednik ljubljanskega okrožnega odbora SKS tov. Albin Koman je sklical za sredo, dne 16. t. m. odborovo sejo, na kateri so poslanci stranke poročali o delu v parlamentu in oblastni skupščini ter o političnem in gospodarskem položaju v državi sploh, posebno pa še v Sloveniji.

Seja je bila izredno lepo obiskana in so bili navzoči zastopniki vseh okrajnih odborov. Predsednik je v svojem pozdravnem govoru naštel poglobitvene dogodke, ki so se zgodili od zadnje seje do danes ter je med drugim z zadovoljstvom ugotovil, da naša stranka v ljubljanskem okrožju stalno napreduje, kar so nam potrdile tudi občinske volitve, na katere moramo največjo pozornost obračati. Kajti kakor hitro bomo zainteresirali vse naše kmetijsko ljudstvo za občinsko gospodarsko politiko in za občinske volitve, potem bodo ljudje z mnogo večjim umevanjem stopili v borbo tudi za oblastno in državno politiko. Mogočnim sredstvom nasprotnikov smo v volilni borbi postavili nasproti disciplinirane in strnjene vrste kmetijskega ljudstva. Odpadli so slabiči kakor Kušar in Urek, toda nasprotnikom se tudi s to grdo in ostudno igro ni posrečilo razbiti kmetijske stranke. Mi rastemo in napredujemo. Za Vaše požrtvovalno delo, zborovalci, hvala vam.

Nato je podal predsednik besedo tov. poslancu Pucelju, ki je med viharimi klici »Živijo Pucelj« izvajal sledeče:

Govor tov. Pucelja.

Svoje poročilo bi moral začeti z 11. oziroma z 12. septembrom, ko se je že vedelo za izid volitev. Ali tako poročilo ne bi bilo popolno. Zato idimo dalje nazaj. Spomnimo se, kaj so govorili tisti, ki so dobili volilno vlado v roke, o vzrokih volitev. Rekli so, da imajo namen razbiti Radića in Korošca. Obenem so govorili, da hočejo ustvariti novo, takozvano »četrt« stranko. Kmalu pa so uvideli, da posebno Radića ne morejo razbiti in začeli

so na drug način. Uvideli so, da pride Radić v novo skupščino še močnejši, kakor je bil poprej in to je vzbudilo pri njih velik strah pred prečani. V tem strahu so skušali prečane oslabiti in to se jim je posrečilo na ta način, da so s Korošcem napravili »blejski pakt«. Spaho je bil itak že pri Davidoviću in vsled tega za prečansko politiko ni več prišel mnogo v poštev. Isto velja za one prečane, ki so že pri radikalih. Z »blejskim paktom« so vpregli v srbijansko politiko proti prečanom še Korošca.

Pravi vzrok za nove volitve ni v tem, ker stara skupščina ni delala, nego v tem, ker so srbijanske stranke po Pašičevi smrti doživele v svoji notranjosti velik debakl tako, da je prišla nevarnost, da utegne vodstvo državne politike priti v roke prečanov. V tem je pravi vzrok za volitve. No, ali tudi po volitvah posebno radikali nimajo nobene take glave več, kakor je bil Pašić in tudi Davidovičevi demokratje niso na boljem. Zato so srbijanske stranke, posebno radikali, nadaljevali z loyom na prečane, ki bi jih vpregli v svojo srbijansko protiprečansko politiko.

Nasilne volitve.

Vsi veste, da volitve niso bile svobodne, zato tudi poslanci ne morejo biti enaki. Ne more biti n. pr. sinček predsednika vlade, katerega so v Macedoniji volili na očetovo komando in na pritisk policije, enak onemu poslancu, ki je s poslušnim delom združil na sebe recimo deset tisoč glasov zavednih, neustrašnih volilcev. Eni so dobili mandat zastoj in ne odgovarjajo volilem za svoje delo, drugi so dobili mandat od volilcev in so volilem tudi odgovorni.

Klerikalci v vladi.

Ob molčanju g. Davidovića ima vlada še vedno večino vsled ponižnosti gg. Korošca in Spaha. Vsa ponižnost Koroščeva se vidi že po tem, da se je moral zadovoljiti z najneznatnejšim ministrstvom, z onim za socialno politiko. Razen

tega mu privoščijo le še to veselje, da njegovi stranki na ljubo preganjajo kakega uradnika ali učitelja. Nič drugega ne dosežejo.

Zunanji položaj.

Značilno je, da so s sedanjim stanjem visoki krogi prav zadovoljni. Vendar pa so nastale zunanje težave. Vloga Anglije v zunanjih težavah za našo državo ni baš najbolj prijazna, radi tega je moralo nujno priti do prijateljskega pakta s Francijo. V ta naš krog bodo prišli še drugi, kar bo za nas le dobro. Toda Anglijo odbijati tudi ni v našem računu. Da jo bolj zainteresiramo za Jugoslavijo, smo tam iskali posojilo in za to je prišel nedavno v Beograd angleški finančnik Bark. Zanimal se je za naše finančno in politično stanje. Glede slednjega n. pr. je povedal, da je posojilo na Angleškem nemogoče, ako ni Hrvatov v vladi.

Močna opozicija.

Še eno okolnost moramo upoštevati, namreč to, da je sedanja opozicija v narodni skupščini duševno zelo močna, kakor še nikdar v Jugoslaviji ni bila. Kar se posebno Radičeve stranke tiče, ima ona na razpolago celo vrsto prvovrstnih moči, a na prvem mestu je Radič sam. Ravno tako ima Pribičevićeva skupina odlične moči in tokrat je tudi delegacija zemljoradnikov kar najboljša. Taka opozicija je za vladno stalna nevarnost in zato si je vladna večina izmislila dve intrigi: Radikali vabijo Radiča v vladno, demokrati pa Pribičevića. Radi bi dali Radiču tudi pet ministrstev, samo da ne zahtevamo več menjanja političnega sistema! Ta njihova intriga, na katero ne bomo nasedli, je samo dokaz slabosti vladine večine.

Kmetsko-demokratska zveza.

Najbolj je vladno iznenadil skrupen nastop Radiča in Pribičevića. Nihče ni pričakoval, da bi se mogla napraviti fronta tam, kjer je bilo doslej največje brezdno, med Radičem in Pribičevićem. Toda mi smo se vsa ta leta nekaj naučili. Spoznali smo srbijanske namene in zato sedaj vidimo, da smo bili vedno tepeni le prečani, kadar je Beograd tepel Radiča s Pribičevićem ali Pribičevića z Radičem. Tej srbijanski igri smo sedaj napravili konec, kar bo le na korist prečanov. To pa ne pomeni spajanja obeh strank. Obe stranki obstojita naprej, vsaka ima svoj program, vsaka svoje organizacije, toda le v Beogradu nastopamo skupaj, ker tako zahtevajo naši prečanski interesi. Beograd je na to takoj rekel, da smo prečanska fronta. Radič je lepo odgovoril: Nismo prečanska fronta, nego zveza za obranitev demokracije in parlamentarizma. Smo pripravljeni iti tudi z vladno, toda le pod pogojem, da iz temelja menja ves sedanji beograjski politični sistem.

Koroščeve laži.

Za vladno zadrego je tudi Koroščevo držanje zelo značilno. Vsi

se spominjamo njegovih volilnih govorov, ko je trdil, da so kuglice, ki jih damo Radiču, vržene v vodo. Ko pa je Radič skupno s Pribičevićem nastopil za koristi prečanov in s tem za koristi cele države, takrat se je Korošec menda spozabil in dejal v zadregi: »Škoda, da gre Radič s Pribičevićem, ker bi brez njega lahko šel v vladno!« Seveda, ako bi potem tudi Radič bil v vladi tako ponižen, kakor je sedaj Korošec! En dokaz več, da smo na pravi poti. Dejanja nasprotnikov dokazujejo, da prav delamo.

Napravili smo, kar smatramo za najkoristnejše za prečane in s tem za celo državo. Korošec je napravil s Srbijanci »blejski pakt« in je trdil, da ga je naredil z namenom, da bo to koristno za Slovenijo. Mi nismo napravili nič drugega, kakor »blejski pakt«, razlika je le v tem, da je naš sporazum sklenjen v Beogradu in da ga nismo delali s srbijanskimi radikali, nego s prečansko stranko Pribičevića. Bomo kmalu videli, od katerega pakta bo Slovenija in bodo prečani imeli več koristi: Od našega ali od Koroščevega.

Vlada brez dela in programa.

Kar se tiče bodočnosti in dela v parlamentu, vidimo pred vsem, da vlada nič ne dela. Šele na pritisk opozicije je izročila skupščini nekaj zakonskih načrtov, toda niti enega ni izdelala sedanja vlada, nego so nekateri stari že pet let. Vlada za pravo delo tudi nima nobenega programa. Vedno se sklicuje le na pismo kralja o priliki razpustitve prejšnje skupščine, toda v tem pismu samo našteva zakone, ki so jih naštevale tudi že mnoge prejšnje vlade, nikjer pa ne pove, v kakšnem duhu bodo posamezni zakoni izdelani. Naštevaje še ni program.

Delo opozicije.

Zato pa je opozicija prišla vsak dan s kakim novim predlogom. Največ nam je bilo za izenačenje davčnega zakona. Tudi predsednik vlade je ta zakon obljuboval, ko je med volitvami hodil po prečanskih krajih in lovil prečanske volilce za srbijansko protiprečansko politiko. 4 načrti so izdelani: Četrty načrt je bil gotov januarja t. l. Že je bilo dogovorjeno glasovanje o tem načrtu, takrat pa so radikali izrinili

GRAMOFON: 575.—, 365.—, HARMONIKA: 740.—, 360.—, 200.—, VIJOLINA v etulju: 545.—, 315.—, MANDOLINA: 220.—, 160.—, KITARA: 320.—, 270.—. Gramofonske plošče, strune, ustne harmonike in okarine. — Vodil se samo blago najboljše kakovosti.

Veletrgovina

A. STERMECKI, CELJE.

Velika božična prodaja.

Radiča iz vlade samo, da ne bi bilo treba izenačiti davkov. V tistem trenutku je priskočil radikalom na pomoč proti prečanom Korošec. In ko smo sedaj stavili predlog za izenačenje davkov, je zopet Korošec s svojimi ljudmi — razen Vrečka — glasoval proti. Posledica bo ta, da bo v Sloveniji na eno osebo še nadalje prišlo letno 1035 Din davka, v Srbiji pa na eno osebo samo 407 Din, a tam še 407 Din ne plačajo, med tem ko se iz naših davkoplačevalcev iztisne vse do zadnjega fička.

Klerikalci proti enakopravnosti in proti slovenskim in hrvaškimi kmetom.

V tem duhu gre dalje. Vladna večina za prečane nima smisla, nego skrbi le, da bi Srbija v državi imela še vnaprej ugodno izjemno stališče, ko ne nosi skoraj nobenih bremen, uživa pa največ dobrot od države. To protiprečansko politiko najbolj ponižno podpira Korošec, pri tem pa ne more niti tega doseči, da bi Smodej postal vsaj podtajnik v prosvetnem ministrstvu, dasiravno je »Slovenec« to imenovanje že nešteto napovedal. Na tem slučaju se najlepše vidi, da klerikalci vključ svojih ponižnosti ne dosežejo ničesar.

Kakšen bo nadaljnji razvoj? Mnogo je odvisno od Davidovića. On je odločno za nas, toda v njegovem klubu je dosti poslancev, katerim je mandat istotako bil podarjen. Taki poslanci, ki niso svobodno izvoljeni, ne morejo razumeti svojih svobodno izvoljenih tovarišev. V tem je težava v Davidovičevem klubu. Ljudstvo pa je za Davidovića in posebno še demokratska mladina. Prihodnji tedni morajo prinesiti odločitev tudi pri Davidoviću.

Mi bomo vztrajali na našem kmetskem programu.

Kar se nas tiče, bomo v boju vztrajali. Zahtevamo enake pravice za prečane, sploh enake pravice za vse v celi državi. Posebno pa zahtevamo, da se v naši državi vse javno gospodarsko, kulturno in socialno delo vrši v duhu kmetskega programa, ker je to edina garancija za boljšo bodočnost našega naroda in države.

Zahtevamo svobodne volitve, da ljudstvo brez kakršnegakoli pritiska izvoli svoje poslance, da morejo neovirano izvrševati dolžnosti napram svojim volilcem in napram ljudstvu. Zahtevamo torej z drugimi besedami popolno menjanje sedanjega političnega sistema in v tem boju ne odnehamo!

Po tem govoru se je razvila živahna debata, katera je pokazala jasno sliko v odnošajih Slovenske kmetske stranke do parlamentarne kmetsko-demokratske zveze. Poročilo tov. Puclja so člani okrajnega odbora oduševljeno odobraval.

Za tem je podal obširno in izčrpno poročilo o delu v ljubljanski oblastni skupščini predsednik kmetskega kluba tov.

Inž. Fr. Zupančič.

Njegovo poročilo je bilo zanimivo zato, ker se je dotaknil vseh vprašanj, ki jih naše kmetsko ljudstvo vsakodnevno občuti in ki jih bi morala rešiti oblastna skupščina, v katere delokrog vse te zadeve spadajo.

Mnogo smo pričakovali od naše samouprave, toda današnja klerikalna večina ni nobenega teh pričakovanih rešila, nasprotno smo v mnogočem na slabšem kot preje. Ogromno večino imajo v oblastni skupščini in pri tem vso podporo radikalne stranke in vlade, kakor sami zatrjujejo, toda Slovenija je bolj zapostavljena kot kdaj preje. Mnogo koristnih smernic je podal naš kmetski klub, nebroj potrebnih in važnih predlogov je stavil oblastnemu odboru, toda od te točke naprej se ničesar ne gane. Naše ceste kričijo po zboljšanju, toda cestne doklade gredo še vedno v centralni proračun. Razna melioracijska dela, uravnava potokov, podpore prizadetim po toči, po poplavi in vsled raznih nesreč pri živini, vse to ne najde odmeva pri oblastnem odboru. Oblastni proračun je sestavljen tako, da bo služil kot strankarski fond in oblastni odbor stane več kot cela skupščina, čeprav se nikjer nič ne dela.

V svojem govoru je nadalje omenil spremembo v kmetskem klubu. Sedanji demokratski poslanec Urek je odložil oblastni mandat in na njegovo mesto je prišel od pristašev Slovenske kmetske stranke in z njene liste izvoljeni Bogovc, ki je pa vstopil kot redni in prvi član v meščanski kapitalistični klub samostojnih demokratov, s katerimi je moral tudi takoj glasovati v zadevi ljubljanskega teatra proti kmetskemu predlogu za interese ljubljanskih meščanov. To treba povedati odkrito in jasno kmetskim pristašem, ki so ga volili, da bodo vedeli, pri čem da so. To je dejstvo in nobeno zavijanje in zaslepljenje ne sme biti po sredi. To treba povedati tudi čisto in bistro vsem, ki hočejo imeti korektno odnošaje z našim klubom in stranko. Uskoki niso nikdar zboljševali medsebojnih odnošajev in zato mora naša poštna kmetska stranka z vsakim političnim uskoštvom in dvoživkarstvom temeljito in enkrat za vselej obračunati.

Z ogorčenimi klici in z zgražanjem so spremljali zborovalci Zupančičevo poročilo, ki je tako svetlobo vrgel v vse domače javno življenje.

Ko je tudi o njegovem poročilu debata mnogo dobrega in pametnega doprinesla, sta bila na predlog predsednika z odobravanjem vzeta oba poročila na znanje in poslančema izrečena enodušno zaupnica.

Obl. posl. Janko Bukovec

je poročal o gospodarskem svetu, ki ga namerava sedanja vlada ustanoviti pri trgovinskem ministrstvu in ugotavlja, da so pri tem popolnoma prezrti zastopniki kmetijskega gospodarstva in da prevladuje na celi črti industrija in bankarstvo. Kakor v tem gospodarskem svetu, tako je tudi v mednarodnih

trgovskih pogodbah. V Beogradu se vrše ta čas trgovinska pogajanja z Avstrijo, ki namerava uvozno carino na kmetijske pridelke še povečati, ker ne dobi ugodnega uvoza v našo državo za svoje industrijske izdelke. Preti velika nevarnost, da bodo naši kmetijski pridelki čisto izločeni z avstrijskega trga in da bodo njihove cene še bolj padle, kakor dosedaj. Nastopiti moramo proti temu vsi, zlasti pa vse strokovne kmetijske ustanove.

Sprejeti so bili v tem pogledu važni sklepi in pozvalo se je naš parlamentarni klub, da po svojih močeh vpliva na potek pogajanj, da se osigura avstrijski trg za naše kmetijske pridelke.

Debata v teh gospodarskih vprašanjih je pokazala, kako globoko pojmujejo naši pristaši važnost kmetijske politične stranke in njene dela v javnem življenju.

SIFON-SRAJCA: 60.—, 54.—, 36.—. BATIST-KOMBINE: 200.—, 160.—, 112.—. SPALNE SRAJCE: 180.—, 160.—. Modrni jopci, nogavice, rokavice, ročne torbice. — Radi velikanskega prometa po celi Jugoslaviji cene nižje kakor drugje.

Veletrgovina
A. STERMECKI, CELJE.

Naš denar našemu trgovcu.

V ljubljanski oblasti bodo prenešeni na oblastne samouprave sledeči zavodi in posli:

1. Bolnice v Ljubljani, na Studencu, v Brežicah, v Krškem, v Kandiji, v Novem mestu in ženska bolnica v Ljubljani in krediti za okrožne zdravnike. Kredit: 14 milijonov 560.000 dinarjev.

2. Kmetijska šola na Grmu in v Škofji Loki, državne drevesnice, državna žrebčarna in podkovska šola. Kredit: 2.612.984 dinarjev.

3. Ceste: Kranj—Tržič, Kranj—avstrijska meja, Planina—italijanska meja. Kredit: 462.000 Din.

4. Dom slepih v Kočevju, dva Dečja doma in zavod za gluhome. Kredit: 942.350 dinarjev.

V mariborski oblasti pa:

1. Bolnice v Mariboru, Celju, Ptuj, Murski Soboti, Čakovcu in Slovenjgradcu, hiralnica v Vojniku, kopališči Rogaška Slatina in Dobrna in krediti za okrožne zdravnike. Kredit: 7.200.000 Din.

2. Kmetijske šole v Št. Jurju, v Rakičanih in Mariboru, državne drevesnice, kmetijska kontrolna postaja v Mariboru in semenogojška postaja v Beltincih. Kredit: 2.105.000 dinarjev.

3. Ceste: Dolnja Lendava—avstrijska meja, Murska Sobota—avstrijska meja, Martijanci—avstrijska meja, Maribor—avstrijska meja in Čakovec—madjarska meja. Kredit: 1.282.278 dinarjev.

4. Dečji dom v Mariboru. Kredit: 197.341 dinarjev.

Vsote, ki jih določa državni proračun za našete ustanove, so naravnost malenkostne. Če prištejemo k temu denarju še uradniške plače v Sloveniji, ne dobimo niti 300 milijonov dinarjev! Slovenija pa plača davka — okoli ene milijarde dinarjev, kakor smo to v zadnjih številkah našega lista dokazali! Zato ni čisto nič pretirano, če pravimo, da je Slovenija za državne dohodke jako dobra molzna krava, kakor vse prečanske pokrajine sploh!

Zakaj klerikalci v svoji ljubezni do Slovenije tukaj ne zastavijo svoje moči, da bi se to do nebes krivično razmerje izpremenilo na našo korist?

Kdo bo plačal?

Iz števil, ki jih je navedel bivši minister dr. Krajač v svojem znamenitem govoru, s katerim je utemeljeval izenačenje davkov, je razvidno, da pride na prečane tri četrtnine davka, na Srbijance pa eno četrtnino.

Prečani, kamor spada tudi Slovenija, bomo plačali tedaj 9 milijard, Srbijanci pa tri!

Naša naloga.

Zato pa je dolžnost vsakega slovenskega kmeta, da se enkrat že prebudi in da vstopi v vrsto one stranke, ki hoče vsem kmetom, brez razlike vere in narodnosti,

Velika izbira raznega perila, modnih bluz, nogavic, kravat itd. se dobi po nizkih cenah pri I.G.N. ŽARGI, Ljubljana.

priporiti njegovo pravico na državni proračun. To pa je v Sloveniji samo Slov. kmečka stranka!

Slovensko kmetijstvo bo uničeno.

(Trgovinska pogodba z Avstrijo.)

V zadnjem listu smo pisali o pogajanjih za revizijo trgovinske pogodbe z Avstrijo. Danes sporočamo, kaj čaka slovenskega kmeta, če avstrijska delegacija zmaga in naši delegatje ščitijo le interese industrije. Gorenjska in Štajerska sta prodajali svoje konje v Avstrijo. Sedaj zahteva Avstrija, da plačamo od vsakega konja, ki bo prodan v Avstrijo, 200 zlatih kron uvozne carine, to je okoli 2200 dinarjev od vsakega konja. Ali je pri tej carini še mogoče govoriti o kakih trgovini?

Za klavno živino smo dosedaj plačevali 5 kron na 100 kg ali 55 dinarjev, od sedaj vnaprej pa zahteva Avstrija, da se plača 15 kron ali 165 Din na 100 kg. Klavna živina bi se pri nas pocenila vsled tega za 1 Din 10 par za kilo.

Za lahke prašiče od 40 do 110 kg smo plačevali dosedaj 9 kron ali 99 Din na 100 kg, sedaj zahteva Avstrija povišanje te carine na 27 kron ali 297 Din za 100 kg. Torej kar 3 Din mora dati slovenski kmet prašiče pod pravo ceno. Za svinje nad 110 kg ali špeharje pa ostane carina prejšnja, to je 99 Din na 100 kg. Skozi Maribor se je lansko leto izvozilo v Avstrijo 16.000 špeharjev in 26.000 lahkih svinj. Težke špeharje ima Banat in Srbija, kjer je dosti koruze, ti kraji bodo še v naprej lahko prodajali svoje blago, revni Sloveniji je pa izvoz njenih prašičev popolnoma onemogočen in s tem uničeno gospodarstvo cele Dolenjske in Štajerske.

Za bučno olje, ki smo ga dosedaj izvozili v Avstrijo iz Štajerske za 20 milijonov dinarjev, smo dosedaj plačevali 5 kron ali 55 Din na 100 kg, od sedaj naprej pa zahtevajo 30 kron ali 330 dinarjev.

Mleko in mlečne izdelke pa sploh ne bo mogoče več izvažati v Avstrijo, dasi smo ga preje izvozili za približno 20 milijonov dinarjev vsako leto.

Slovenski kmetje, preberite te številke in potem sodite, kam vas bo pripeljalo radikalno-klerikalno državno gospodarstvo. Ali boste sedaj razumeli, zakaj je SLS meščanska stranka in zakaj vam je potrebna lastna politična organizacija. To so stvari, ki jih mora vedeti vsak kmet, pa bo potem pri volitvah lahko razsodil, komu naj zaupa svoj glas.

Položnice

bomo priložili vsem cenj. g. naročnikom v eni izmed prihodnjih števil ter prosimo, da že sedaj pridno nabirate nove naročnike.

Nagrade

Za nabiralec novih naročnikov »Kmetškega lista« so razpisane letos lepe nagrade. Kdor bi želel nabirati, naj javi takoj svoj naslov upravi, da mu pošlje potrebno nabiralno polo.

Kmečka pravica na državni proračun

Odkar stoji svet, se suče vsa politika samo okoli denarja. Denar (premoženje) je tisto gibalno, ki goni človeka na pošteno, pa tudi na nepošteno delo (rop, sovražni napadi). Vse drugo, o čemur govorimo navadno v politiki, je večinoma le plašč ali krinka, ki naj zakrije pravo lice stvari.

Ko je neki Amerikanec pripeljal svojega sina v slovečo katoliško šolo, ki so jo vodili redovniki, je sinčku pri slovesu rekel: Dečko, ubogaj in verjemi in zapomni si vse, kar ti bodo povedali in kar te bodo učili. Ampak samo tega gospodom ne verjemi, da je še kakšen drug Bog na svetu kakor ta-le — in je sinčku pokazal dolar!

Tudi drugod na svetu ni bilo in še dandanes ni prav nič drugače. Tudi pri nas v Jugoslaviji ne. Zato pa je rekel naš vodja Radić na shodu v Ptuj: Največja kmečka pravica je pravica kmetov na državni proračun! Kmet ne sme imeti samo pravice, da plačuje, ampak baš kmet mora imeti prvo besedo pri odločitvi, kam se bo nabrani davčni denar porabil!

Dandanes pa pri nas o uporabi davčnega denarja odločujejo vsi drugi več kakor kmetje!

Kolko bomo prihodnje leto plačali.

Po proračunu, kakor ga je postavila vlada, bomo plačali prihodnje leto sledeče izdatke:

	Din
I. Vrhovna drž. uprava	119,790.869
Pokojnine in invalidi	916,358.172
Državni dolgovi	868,281.103
Pravosodje	273,595.274
Prosveta	809,488.170
Verstvo	114,873.927
Notranje zadeve	554,646.007
Zdravstvo	195,922.510
Zunanje zadeve	169,554.084
Finance	348,457.090
Vojna in mornarica	2,428,271.226
Javna dela	294,958.905
Železnice	70,025.573

Kmetijstvo	138,342.257
Trgovina	48,768.846
Socialna politika	30,221.091
Izenačenje zakonov	336.250
Rezervni krediti	74,000.000

II. Proračun državnega gospodarstva 4.094,800.000

Vsega skupaj bomo torej plačali za državne izdatke 11 milijard 592 milijonov in 794.000 dinarjev.

Ali je to varčevanje?

Vsi se še spominjamo, kako so kričali lansko leto klerikalci in njihovi zavezniki na lanski proračun, ki je znašal 11 milijard 477 milijonov in 570.000 dinarjev. »To je zapravljanje, to je potrat«, so vpili in zabavljali na Radića, češ, da je on kriv tako visokega proračuna.

Letos pa znaša proračun še 120 milijonov dinarjev več kakor je znašal lansko leto!

Toda letos, ko sede klerikalci v vladi, ne slišimo niti besedice več o zapravljanju državnega denarja.

Prazne obljube klerikalcev.

Ne smemo pozabiti niti tega, kako so klerikalci obetali zlasti v volilni dobi znižanje davčnih bremen. Toda kako naj se bremena znižajo, če pa znašajo stroški skoro za 200 milijonov dinarjev več kakor lansko leto? Tega čudeža nam tudi najbolj brihtni klerikalci ne bodo mogli pojasniti!

Ostalo bo torej najmanj pri tem, kar smo plačevali doslej. Mogoče bodo sicer nekatere davčne postavke znižane, zato bodo pa druge toliko višje, tako da bo kmečki žep tudi prihodnje leto ravno tako prazen kakor je bil prej.

Kaj bo dobila Slovenija?

Največja novost letošnjega državnega proračuna je ta, da bodo nekateri posli državne uprave preneseni na oblastne samouprave.

Kongres SKS dne 11. decembra 1927.

Kongres (občni zbor) Slovenske Kmetijske stranke se vrši v nedeljo dne 11. decembra ob 10. uri dopoldne pri »Levuč« na Gosposvet-ski cesti v Ljubljani z dnevnim redom, kakor ga predpisuje strankin organizacijski red.

Na občnem zboru imajo pravico glasovanja samo izvoljeni delegati krajevnih organizacij Slovenske kmetijske stranke, ki morajo imeti za to izstavljene poverilnice od predsedstva krajevnega odbora. Glavno tajništvo v Ljubljani bo še ta teden poslalo vsem krajevnim odborom toliko poverilnic, kolikor jih jim pripada po org. redu.

Pozivamo vse krajevne odbore, da skličejo za nedeljo dne 4. decembra, ali najkasneje na praznik dne 8. decembra sestanke svojih organizacij, na katerih naj izvolijo in določijo delegate za strankin kongres. Na podlagi organizacijskega reda ima pravico vsaka krajevna organizacija voliti na vsakih 20 organiziranih članov po enega delegata, pri čemer je smatrati manjše število kot 20 za polno fakrat, ako presega vsaj število 10.

Organizacije, ki hočejo, da se njihovi posebni predlogi obravnavajo na kongresu, naj pošljejo iste najkasneje do konca t. m. strankinemu načelstvu.

Za glavno tajništvo Slov. kmetijske stranke:

Milan Mravlje, geometer.

Denar naložite
najboljše in najvarnejše pri domačem zavodu

Kmetijski hranilni in posojilni dom v Ljubljani

registrovana zadruga s neomejeno zavezo
Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1.

Obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 6%; na trimesečno odpoved po 8%; vloge v tekočem (žiro) računu po dogovoru.

Stanje vlog okroglo 15.000.000 Din.
Jamstvo nad 50 milijonov dinarjev.

Dopisi.

Volilcem občine Sv. Gregor v premislek!

Le še nekaj dni, pa se bomo poskusili koliko mož da ima vsaka lista za seboj. »Domoljubov« dopisnik se je razkoračil in izjavil, da ima 261 bojevnikov in še rezerve. Ne vemo ali je bil g. dopisnik vinen ali kaj, ker je zapisal: »66 kmetijcev si drzne sestavljati dve kandidatni listi.« Na vsaki listi mora biti 34 podpisov, torej na vsak način dva zmanjkata; tako je računal. — Ah pa se je zmotil, kajti Gospodarska lista sama je dobila do 40 podpisov. Nekdo je nam tri izreklamiral v nadi, da ne bomo mogli izpolniti liste, pa smo jo, in pri tem dobili nad 20 volilcev. Da, g. župan, mnogo ste se trudili, da bi nam onemogočili listo, pa ni

bilo mogoče. Pa zakaj in čemu? Da ni od naše liste nobeden za Dvorsko šolo, je Vam znano kot nam, saj ste obetali nam samo en mandat. Vzrok, da vas mori naša lista je ta, ker vi sami dobro veste, da bo naša lista pri volitvah najmočnejša. To pa zato, ker je nepolitična, in njeni zastopniki bodo gledali na to, da bo občina gospodarsko napredovala. Pa ne z 450-procentno doklado, kot je bilo letos. Mnogi trdijo, da drugo leto ne bomo imeli doklade in tudi g. župan pravi to. Mi pa pravimo: proračun za leto 1927/28 bo povedal ali bo doklada ali ne, potem se bomo pa že zmenili.

Čudimo se Velko Slevljenom in pa Malo Slevljenom. Oboji so proti šoli in Dvorski vasi, katere proračun znaša 280 tisoč dinarjev. Dobro; za to jim damo prav, ker smo mi sami tudi proti. Toda oni so pa za šolo pri Sv. Gregorju, posebno Malo Slevljeni, katere proračun znaša 460 tisoč dinarjev, dasi nimajo nobene ugodnosti s to šolo. Pa se nobeden ne pritožuje, ker je plačal letos 450 procentov občinske naklade, čudimo se temu.

Večkrat se čuje nad neznosnimi davki, ki tarejo našo občino, tarnanje, a da ni zamere, slepo volijo naprej, dasiravno vedo, da ni prav. Pridejo volitve, pa se boje »nekomu« zameriti. Čemu strah, kjer ga ni, le korajžo pa po svoji pameti in razumu voliti. Da, ko bi se zavedali vsi, zakaj da volijo in koga naj volijo, bi bilo pač boljše kot sicer je. — Volilec! Na Vas je ležeče kakšne zastopnike boste izvolili, ali take, da se bodo šole plačevale, ali pa take, da se ne bodo. Kdor od vas bo oddal svoj glas za SLS, je za novo šolsko palačo pri sv. Gregorju, in zapomnite si, če bomo plačali lahko to šolo, bomo morali tudi Dvorsko brez pardona. In kdor bo volil Dvorjance, je pa za Dvorsko šolo.

Vsak kdor je pa proti šolam in za gospodarski napredek občine ne pa za politiko, naj odda svojo kroglico v 2. (drugo) skrinjico, t. j. Gospodarska lista. Do 27. t. m. imate čas za premišljat: ali šole, ali ne, doklade plačevati 20 let ali pa nič.

Posebno Vi mlajši, ki boste postali gospodarji, premislite dobro. Kajti že danes je težko za denar, a tega ne vedo gospodje, ker ga dobijo nalahko, in kako bo čez 20 let? Kdor ima pamet naj misli in razsodi, da ne bodo rekli gospodje še nadalje:

Ho, še imamo kmete trdete! Nasvidenje 27. t. m. —

Zastopniki Gospodarske liste.

Sodražica. Za občinske volitve, ki se vrše v nedeljo 27. t. m., je volilni boj v polnem teku. Vloženih je osem kandidatnih listi! Združeni zavedni kmetje, obrtniki in delavci so postavili skupno listo, katere skrinjica je prva. V boju stojijo v glavnem tri stranke: klerikalci, klerikalni disidenti ter močna fronta kmetijcev in demokratov. Župnik ima štiri kandidatne liste vložene, razdeljene na podobčine, ostale tri liste so pa razdeljene na razne združene vasi v hudem medsebojnem boju proti uradni klerikalcem. Naši bodo imeli odločilno vlogo, ki gredo samostojno v boj proti nesposobnemu klerikalnemu gospodarstvu. Na skupni naši listi so izbrani možje vseh stanov ter iz vseh štirih podobčin. To so napredni možje, ki streme za dobiti vseh občanov ter za pametno in zdravo gospodarstvo. Možje in fantje! Nastopimo odločno ter polnoštevilno v boj za kandidate, ki smo si jih izbrali in kateri vam dajo popolno jamstvo za nesebično občekoristno delo, napredek in procvit občine. Pozivamo vse naše somišljenike, da vzdrže popolno disciplino ter korporativno v nedeljo dne 27. t. m. odidejo na volišče ter oddajo svoj glas v prvo skrinjico. — Kraj. organizacija SKS v Sodražici.

Vače. Dne 28. oktobra ob 7. uri zvečer je šel na Vače v trgovino, »Mrva« posestnikov sin, 17-letni mladenič Franc Sevljak iz Vrtač po dva litra špirita. Ko se je vračal domov, sta ga napadla na cesti v Rožnicah nad Vačam s kolmi dva vaška fanta, katera je napadeni dobro poznal. Ko je prišel Sevljak do njih, jih je večerno pozdravil, kar sta mu tudi odzdravila in zahtevala, da jima pove, kaj da nese. Ko je povedal in hotel oditi, sta ga napadla s kolom. On ju je opozoril, da naj ga pustita pri miru, da mu ne pobijeta steklenice s špiritom. Toda napadalec nista prenehala ter sta razsula steklenico. Napadalec je pregnal šele po cesti prihiteči sinu trgovca Antona Mrva. Za kaj je šlo napadalcema, se ne ve. Zadeva je pred sodiščem.

Ribnica. V nedeljo dne 27. t. m. se vrše v naši občini volitve občinskega odbora. Naša krajevna organizacija gre to pot sama v volilno borbo, to pa zato, da bodo njeni zastopniki unesli v občinsko gospodarstvo tako delo in duh, ki odgovarja dejanskemu razpoloženju in potrebam občanov. Na naši kandidatni listi so možje, katerim lahko mirno zaupamo, da bodo vestni tolmači naših želja ter dobri in sposobni občinski gospodarji. Pozivamo vse pristaše, da neumorno in požrtvovalno agitirajo za našo listo, tako da se bo naš glas odločujoče slišal v prihodnjem občinskem odboru. Naši kandidati so sledeči: Franc Križman, posestnik in trgovec, Ribnica; Alojzij Klavs, posestnik, Gorenjavas; Ivan Marolt, posestnik in kolar, Gorenjavas; Anton Jeras, posestnik, Ribnica; Anton Pelc, posestnik in trgovec, Ribnica; Štefan Ilc, posestnik in žagar, Goričavas; Josip Kozina, posestnik in gostilničar, Breg; Ivan Novak, posestnik, Ribnica; Fortunat Klinar, gostilničar, Gorenjavas; Filip Štupica, posestnik in mizar, Hrovača; Peter Šmalc, posestnik in mizar, Dolenji Lazi; Ivan Pucelj stareji, posestnik in kovač, Ribnica; Leopold Ilc, posestnik in lesni trgovec, Goričavas; Anton Češarek stareji, posestnik, Ribnica; Ivan Levstik, posestnik, Breg; dr. Josip Lavrič, advokat, Gorenjavas; Karol Ilc, posestnik in mizar, Goričavas; Alojzij Oražem, posestnik, Ribnica; Mihael Arko, delavec, Dolenji Lazi; Ignacij Klun, posestnik, Gorenjavas; Jakob Oražem,

posestnik in ključavničar, Ribnica; Franc Bartol, posestnik in pek, Ribnica; Ivan Kerže, obodar, Ribnica; Josip Kalčič, brivski mojster, Ribnica; Miha Jerina, posestnik in krojač, Gorenjavas.

Sodražica. Občinske volitve za občino Sodražico se vrše v nedeljo, dne 27. novembra t. l. Vloženih je 8 kandidatnih list. Slovenska kmetijska stranka je napravila kompromis z demokrati, in sicer je naša skrinjica prva. Vsi zavedni kmetje, obrtniki in delavci so se združili v boju proti klerikalnemu terorju. Naša krajevna organizacija Slovenske kmetijske stranke s tem poziva vse svoje pristaše, da vsi kakor eden, glasujejo za prvo skrinjico. Mnogo naših somišljenikov je bilo umetno pritegnjenih na druge, nam nasprotne liste in to seveda na taka mesta, kjer sploh ni upati, da bi bili izvoljeni. Pozivamo zato, kakor že gori omenjeno vse pristaše, da vzdrže disciplino stranke in korporativno v nedeljo, dne 27. novembra odidejo na volišče in oddajo kroglico v prvo skrinjico. — Krajevna politična organizacija Slovenske kmetijske stranke, Sodražica.

Kozje. Pomembni in važni politični dogodki so se odigrali do danes za bodoče občinske volitve. Tukajšnji gosposki stranki, demokrati in klerikalni, ste zbirali vse sile, da onemogočite naš kmečki pokret, da bi napravile jez, da ne bi prišli do razmaha ter bi še naprej tlačili naši davkoplačevalci gori omenjenima strankama. Demokratska stranka, danes po tisti nazvana Trško-okoliška gospodarska lista, je že, še preden so bile razpisane volitve, zbirala in sestavljala listo in lovila kjerkoli je mogla. Naši pristaši so jim uhajali, ker se niso hoteli podpisati. Sigurna mesta so dali tržanom, a ona, ki so še v božjih rokah, so oddali kmetom, da bi jim tako oni pripomogli na konjička, katerega mislijo zasedati. — Klerikalna stranka ima listo združenih občanov, to je najnovjša firma nekdanje slavne stranke. S to se bomo malo obširneje bavili. Za dan 23. oktobra je naša krajevna organizacija sklicala javen sestanek, da se sestavi kandidatna lista. Tega sestanka se je udeležil tudi predsednik klerikalne organizacije g. Maček, pos., mlinar, žagar, po naročilu g. Podlinšeka. Razložilo se je navzočim pomen volitev itd. Oglasil se je k besedi tudi Maček ter stavil predlog, da naj napravimo skupno listo. Naši so takoj pristali na to, da se to lahko izvede in najlepše bo, ako vsi kmetje nastopimo skupno. Pristali smo, naj bi se lista imenovala samo Kmečka. Takrat je pa začel litanije g. Maček. Kaj, naša klerikalna stranka ne bi imela niti svoje liste, nekaj tako starega, tako imenitnega, mi ja imamo oblastno skupščino v svojih rokah. Samo v klerikalnem občinskem odboru se bo dobivalo podpore. Mi smo kljub vsemu sestavili svojo listo. Že drugi dan smo prejeli pismo od Podlinšeka, da naj napravimo skupen nastop proti demokratom. G. Maček se je obrnil brzojavnim potom na tajništvo v Maribor, če sme nastopiti

drugim imenom, kar se mu je ugodilo in napravili so listo združenih občanov. Pri tej listi, na občinski deski, je vedno živahno razporeženje radi njene sestavitve. Preteklo nedeljo so sklicali volilni sestanek v Podlinšekovo gostilno, kjer se je hvalil nekdanji župan, kaj je vse storil, koliko dobrega naredil, najlepše vse uredil, nato je pa moral izročiti posle gerentu, čeprav ni tisti, katerega je on predlagal. G. Podlinšek je imenoval prvo listo, dr. Kloar-Dekanovo, da je le samo prevarljiva, da preslepi volilce, naj ja nihče teh ne voli. Od naše strani se jim je povedalo, da njihova je istotako prevarljiva. Mi imamo tretjo listo. Nam ne bo treba napisati nove firme. Ostali smo stari pod pristnim kmečkim imenom, sestavljeno s samo kmečkimi ljudmi. V najbližnji bodočnosti bo treba nam kmetom v občini marsikaj popraviti, obnoviti, zato bo treba, da se vsi pobrigamo in zberemo čim največ glasov naši listi. Na obljube klerikalcev in demokratov se ne moremo zanašati, kajti kakor hitro dobe ti glasove, nato pa z bogom za tri leta do novih volitev. Klerikalci obetajo regulacijo potoka Bistrice, kanalizacijo trga in bogve kaj še, samo to je, da denarja ni od nikoder, čeprav je njihova imenitna stranka vsepovsod sedaj na vladi. V nedeljo boste pa odločali občani sami o bodočem občinskem gospodarstvu s kroglicami, samo glejte, da jih boste prav uporabili.

Ponikva ob juž. žel. V nemi boli se je rodila borba za ponikovsko občino. Šest let so vladali klerikalci. In v šestih letih so se strahovito zvišale občinske doklade. Za vsako delo je treba denarja, toda nekdo potroši za isto delo trikrat več nego drugi, kar vsi vemo. Drugod so si znali oskrbeti druge vire dohodkov, pri nas se je le davke navijalo. Če bi se nova šola zidala, bi plačevali desetkrat toliko. Odkod bi neki vzeli? Zdej pa še Beograd misli na novo priviti davčni vijak. Vedite, ljudje božji, da so klerikalci tudi tam na vladi v trenutku, ko se davki zvišujejo, naši žepi pa sušijo. Kje so obljubljeni olajšave? Namesto njih so Vam poslali čeke. Železničarje odpuščajo, plače reducirajo, ne zinejo pa niti besedice ob strahovitim številkam, ki kriče ob dražbah naših kmetijskih domov. Vodovod nam obetajo. G. Vrečko pa pravi, da ga dobi le g. župan in pa farovž. Prav. Saj so ti tudi najbolj potrebni čiste vode.

GARNITURA: 500.—, 350.—, 290.—, ODEJA, klot: 200.—, 220.—, 185.—, ZASTORI: 240.—, 180.—, 90.—, Preproge, linolej, namizno perilo, posteljno perilo, obrisače. — Blago najboljšje kakovosti, cene nižje kakor povsod.

Veletrgovina

A. STERMECKI, CELJE.

Prodaja na debelo in drobno.

Razne politične vesti

Boj za ljubljansko vseučilišče. Vseučilišče v Ljubljani visi že od svoje ustanovitve dalje med nebom in zemljo, ker se vsako leto pojavijo govornice, da bo ukinjeno ali celo vseučilišče ali pa vsaj ena ali druga fakulteta. Navadno je medicinska fakulteta tista, ki leži nasprotnikom našega vseučilišča najbolj v želodcu. Tako kakor vsa leta, je tudi letos in bo še naprej. »Slovenec« je sicer poročal v nedeljo, »da so vsi krediti za ljubljansko vseučilišče za letos zasigurani«. Toda v projektu finančnega zakona, ki ga objavlja isti »Slovenec«, se nahaja tudi neki paragraf, ki je za ljubljansko vseučilišče silno nevaren za bodočnost. Proti tistemu paragrafu klerikalci doslej niso protestirali. Zakaj ne? Ni izključeno, da gre tu za veliko kravjo kupčijo, in sicer za sledečo: klerikalcem je jako mnogo ležeče na tem, da se ohrani v Ljubljani bogoslovna fakulteta in da postane Ljubljana središče duhovniške vzgoje ne samo za Slovenijo, ampak tudi za Hrvaško. Na Hrvaškem imajo sicer tudi »lemenate« pri vsaki škofiji, kjer se vzgajajo najmanj tako krščanski duhovniki kakor v Sloveniji, toda v hrvaških »lemenatih« se ne vzgajajo klerikalni politični petelini! To pa političnim klerikalcem ni prav, ker bi oni ravno tako radi Hrvaško tudi politično osvojili kakor so Slovenijo. Zato že nekaj let šolajo hrvaške bogoslovce v Ljubljani, kjer se ne uče samo bogoslovnih ved, ampak se uče predvsem nam znanih klerikalnih političnih metod. V Ljubljani šolani duhovniki naj bi zanesli naše klerikalstvo tudi na Hrvaško. In za dosego tega cilja so klerikalci pripravljani žrtvovati magari vse šole v Sloveniji, samo da obdrže bogoslovce v Ljubljani. Letos je v jezuitskem kolegiju v Ljubljani nastanjenih baje nad 20 bogoslovcev iz hrvaških dežel!

»V okrilje SLS« je povabil SLS pretečeno nedeljo »Slovenec« nas, pristaše Slovenske kmetijske stranke. Odgovor se glasi: To bi se že

zgodilo, ali bojimo se, da pridemo z dežja pod kap, ker bi potem postali Pašičevi hlapeci, podporniki »korupcionistov in izdajalci.« Če je gospodom pri »Slovencu« spomin opešal, ga jim lahko osvežimo.

Oj ta »Slovenski Gospodar«! Gotovo je, da se s »Slov. Gospodarjem«, kar se tiče lažljivosti, najostudnejšega obrekovanja in izmišljotin, ne more kosati niti en list cele Jugoslavije. Še do nedavno je razglašal, da naše SKS — »radičevcev« — ni več, da je mrtva za vselej. Zadnje čase pa je vsaka številka »Slov. Gospodarja« polna najgrših laži in najbesnejših napadov na SKS in posebno na Puelja in Radića. Zakaj ne pusti »mrtvih« na miru?

»Slovenski Gospodar« je posvetil »radičevcem« poleg drugega že v treh številkah celo rubriko »Da bomo nasprotnike spoznali«. Tam pravi, da je zanimivo, da radičevci, ko so bili v vladi, niso nič kaj vpili po izenačenju davkov. — Če niso »nič kaj vpili«, pa so tem več delali in bi bili tudi spravili ta zakon skozi, če bi ne bili klerikalci to že v odseku onemogočili, ker so poslali Pušenjaka radikalom v priprego. Sedaj pa, ko so v vladi, pa so zopet pokazali kako delajo za izenačenje davkov, ker so glasovali — proti. Klerikalci pač hočejo, da Slovenci popolnoma osiromašijo, ker čim revnejši bodo, lažje jih bodo varali — ker bodo rajše verjeli.

Kameleoni. (Prosto po »Slovenskem Gospodarju«.) Sušteršič je rodil Korošca Esterajharja, Krek je rodil Korošca Jugoslavana, Korošec je rodil Korošca avtonomista, Korošec avtonomist je rodil Korošca centralista, ki je rodil Korošca srbskega radikala itd.

Delo Vukičević-Koroščeve zveze. (Prosto po »Slov. Gospodarju«.) Skupaj večerjata, skupaj pijeta, skupaj streljata (Vukičević zajce, Korošec pa kozle), to je vse njihovo delo. Srbi se smejejo, ker klerikalci glasujejo proti izenačenju davkov, Slovenci pa bodo še dolgo trpeli in preklinjali svoje dične zastopnike.

Iz oblastne skupščine.

Razprava o gledališču.

(Govor poslanca Frana Zupančiča.)

Na zadnji seji oblastne skupščine so sklenili, da se pobira nov davek od gledaliških vstopnic. Pri tej priliki se je razvila o gledališču daljša razprava, v katero je posegel tudi naš tov. Fran Zupančič, ki je rekel med drugim:

»Visoka skupščina! Vsi se pač strinjamo v tem, da nam je gledališče s kulturnega stališča neobhodno potrebno. Vsem nam je tudi znano, kako so doslej merodajni faktorji vprašanje našega gledališča zanemarjali. Naše gledališče se ne zanemarija šele od včeraj, ampak od leta 1918. Imam nekaj znancev in prijateljev pri gledališču in sem dostikrat čul iz njihovih ust pritožbe, kako se nič ne stori za naše gledališče. Če pa govorimo o

vprašanju, kako naj sedaj popravimo gledališko poslopje, pa moram spregovoriti nekaj besed, ki so deloma v nasprotju z gospodom predgovornikom. Ni namreč res, da služijo gledališče v enaki meri vsemu narodu. Resnica pa je, da imajo priliko obiskovati gledališče samo tisti, ki bivajo v Ljubljani in v neposredni okolici, in od teh predvsem tisti, katerim to dopušča njih gnotni položaj. Podeželsko prebivalstvo zamore posecati gledališke predstave samo v najredkejših primerih. Kot zastopnik podeželskega ljudstva moram stati na stališču, da mora oblastna skupščina skrbeti za to, da bo tudi podeželsko prebivalstvo deležno kar mogoče istih gospodarskih in kulturnih dobrin, katerih so deležna mesta. Če pa vidimo, da dežela nima najpotrebnejših cest in drugih gospodarskih ustanov, pač ne morem biti za to, da bi se ta pi-

čla sredstva, ki jih ima naša skupščina na razpolago, vporabljala za to, da bi se z njimi plačevali stroški za popravo gledališkega poslopja.

Popolnoma jasno je, da je tu predvsem dolžna država storiti svojo dolžnost in da mora država prispevati za naše slovensko gledališče prav toliko, kakor za gledališče v Zagrebu ali Beogradu. Dokazano je, da glede davkov najbolj krvavi Slovenija; na glavo plačamo v Sloveniji štirikrat toliko davkov kakor drugod. Zato imamo pa tudi pravico, da zahtevamo štirikrat toliko za naše kulturne in prosvetne potrebe.

Opozarjam tudi na to, da je finančni odsek pristal na naš predlog, da se obdavljenje gledaliških obiskovalcev prilagodi socialni strukturi našega naroda. Večina je pristala na to, da tega davka ne bodo plačevali dijaki. Sprejela je tudi predlog, da so vse ljudske, delavske in dijaške predstave te takse proste. In, gospodje, meni je bilo baš do tega, da so takse proste tiste predstave, katerih se lahko udeležuje ves narod brez razlike. Ljudske predstave se prirejajo zlasti ob nedeljah. Takrat smo vsi enaki. Udeležuje se jih lahko kmet in delavec iz Device Marije v Polju ali pa magari iz Trbovelj. Seveda pa tudi meščanstvo lahko obiskuje te predstave.

Ker je torej večina v finančnem odseku te predloge sprejela, bo naš klub glasoval za predlog. (Odobranje.)

(Demokratski poslanec Bogovič, ki so ga izvolili naši kmetje, je glasoval proti Zupančičevemu predlogu.)

Naročniki!

Ko boste prejeli položnice, nakažite naročnino, ki znaša kakor doslej 30 Din za celo leto, še istega dne, ker prihranite upravništvu s tem veliko dela.

Med naročniki so nekateri, ki kljub večkratnemu opominu še do danes niso lista plačali za letošnje leto. Kdor je prizadet, naj stori svojo dolžnost!

KMETIJSKA MATICA.

Vse kmetovalce opozarjamo, da je žepni »Kmetijski koledar« za leto 1928 že skoro popolnoma razprodan in v kratkem ne bo več za dobiti. Kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči pri »Kmetijski tiskovni zadrugi« v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. Cena v platno vezanemu izvodu Din 10.—, po pošti 1 dinar več.

Knjige »Kmetijske Matice« bodo v kratkem gotove, na kar začnemo z razpošiljanjem. Nabiranje naročnikov je zaključeno. Kdor bi pa kljub temu rad dobil knjige »Kmetijske Matice«, naj jih takoj naroči. Od sedaj stanejo vse štiri knjige Din 30.— in 5 Din za poštnino. Po novem letu se pa knjige ne bodo oddajale več skupno, temveč vsaka zase ter bodo stale vse štiri še enkrat toliko. Zato je v interesu vsakega, da si knjige čimprej naroči.

Kmetovalci! Če rabite katerokoli knjigo, obrnite se na Kmetijsko tiskovno zadrugo v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7.

Novice in razno.

Proslava 50-letnice pesnika Otona Župančiča. Slovenska kulturna javnost pripravlja splošno narodno praznovanje 50-letnice pesnika Otona Župančiča. V ta namen se je ustanovil reprezentacijski in akcijski odbor v Ljubljani.

Mariborski škof dr. Andrej Karlin 70-letnik. Dne 15. novembra t. l. je dopolnil mariborski škof dr. Andrej Karlin sedemdeseto leto. Rojen je bil v Stari Loki, katera je postala z zadnjimi občinskimi volitvami zavedna kmetijska občina z našo večino, po srednješolskih študijah se je posvetil duhovskemu poklicu in postal l. 1900 stolni kanonik ljubljanski, a že leta 1911 je bil imenovan za škofa v Trstu. Ko so po svetovni vojni Italijani zasedli naše Primorje, je moral bežati v Ljubljano in koncem l. 1923 mu je bila podeljena mariborska škofija.

Ljubljanski vseučiliščniki so imeli te dni volitve v Svet slušateljev univerze. Zanimivo je bilo to, da so SLSarji šli v boj za svoja »večna načela« pod slovensko narodno zastavo, iz boja so pa prišli pod katoliško versko zastavo. V »Slovenec« se je volilni odbor Slovenske liste pristašem zahvalil, da so volili po »našem« programu, »Slovenec« je pa dal to zahvalo pod naslov »Sijajen napredek katoliških akademikov«. Ko bi dr. Mahnič še živel, bi tako postopanje imenovan hinavsko.

Nov planinski dom na Kovcah. Preteklo nedeljo se je izvršila slovesna otvoritev novega planinskega doma na Kovcah v Trziških planinah. Dom je ena največjih planinskih zgradb v Sloveniji.

Mala Nedelja. — Ljudska knjižnica v Društvenem domu bo v najkrajšem času prejela več novih zelo zanimivih knjig, med temi tudi knjige »Kmetijske Maticice«. Poravnajte naročnino 10 Din ter pristopajte k Ljudski knjižnici. Kmetijski koledar se dobi v trgovini Senčar, Mala nedelja in Ljutomer.

Auerspergov palačo na Valvatorjevem trgu je kupil oblastni odbor za 800.000 Din. V palači bodo nastanjeni uradi ljubljanske oblasti.

Več posestev je na prodaj v okolici Gorečnice in Grubišnega polja. Posestva imajo po 5 do 15 oralov. Zemlja je prvovrstna in leži ob železniški progi. Eno posestvo v vasi Veliki Grdjevac ima n. pr. 12 oralov niiv in travnikov in novo hišo in hlev. Drugo slično posestvo leži 15 minut daleč od kolodvora in velja 100.000 Din. Takih posestev je v tej okolici za 50 rodbin. Kdor bi se za ta posestva zanimal, naj se obrne na občinskega načelnika g. Josipa Pavlečiča, Veliki Grdjevac, ali pa na g. Miška Račana, narodnega poslanca v Vel. Zdenčinah, ozir. v Beogradu.

Izpremembe sedanjega taksnega zakona. Finančno ministrstvo zbira gradivo in podatke k novemu taksnemu zakonu, na podlagi katerega bodo mnoge takse znatno znižane.

Ljudska samopomoč, podporno društvo za Slovenijo v Mariboru, je ustanovljena zato, da za člane izplača dedičem posmrtnino, ki znaša tolikokrat po 25 para, oz. 1, 2, 5 dinarjev, kolikor ima društvo članov. Pravila in pojasnila saje društvena pisarna v Mariboru, Aleksandrova cesta 45/II.

Tragična smrt mlinarja. V vasi Repne pri Trziču je zagrabil transmisijski jermen mlinarja J. Ribnikarja v njegovem mlinu in ga vrgel med kolesje. Kmetje so potegnili izpod kamnov strahovito razmesarjeno truplo.

Varstvo ptic je varstvo rastlin. Sneg je zapadel, zato ne pozabite na lačne in koristne ptice-pevke sedaj pozimi. Vsaka drobtinica kruha, različno seme in odpadki semen pridejo prav. Zlasti posestniki vrtov in sadovnjakov ne pozabite, da ste s tem privabili ptice v bližino domovja, ki bodo vam spomladi in poleti zatirale škodljivce na sadnem drevju in vrtnih rastlinah. Tudi vrabcev ne glejte postrani; opazujte jih enkrat, ko gnezdiijo, koliko stokrat stara dva prinašata na dan mladičem razno mrčes, potem tudi njim ne boste oponašali drobtinic kruha.

Lovei in Sv. Neža. Razun nedeljskih lovec poznajo gotovo vsi drugi resnejši loveci dan Sv. Neže. Ta datum jim je poznan zato, ker se že desetletja vrše v Ljubljani na prvi ponedeljek po Sv. Neži kožni sejmi. Zadnja leta pa je Ljubljanski velesejem te kožne sejme reorganiziral in izboljšal. Do 15. januarja namreč zbira kože vseh vrst divjih živali, jih sortira in povabi domače in inozemske kupce na dražbo in nakup kož, ki se vrši že omenjenega dne, t. j. na prvi ponedeljek po Sv. Neži. Pri teh aukcijah so se loveci prepričali že ponovno, da se tu in na ta način dosežejo najboljše cene. Zato naj tudi letos nikdo ne zamudi prilike, ki mu jo nesebično nudita Ljubljanski velesejem in Lovska zadruga v Ljubljani. Pošiljajte kože na upravo velesejma in s posebnim pismom razpredelbo. Letošnje kože bodo dobre in zdrave, ker je pravočasno pritisknil mraz. Vsem onim, ki ne poznajo tega važnega termina, javljamo, da je to 23. januar.

Kmetje ubili dva razbojnika. V okolici Skoplja v Macedoniji so te dni kmetje ubili dva nevarna razbojnika, ki sta že več let ropala in morila po tamošnjih vaseh. Kmetje so ju več noči zaporedoma čakali v zasedah s puškami, dokler ju niso dobili na cilj ter oba ustrelili.

Vlomi v Mariboru in pri Sv. Magdaleni. Spreten vlomilec je vlomil 9. t. m. ponoči v župnišče pri Sv. Magdaleni in odnesel okrog 1300 Din. Na Tezmem pri Mariboru so neznan vlomilci vlomili v prostore delavskega konsumnega društva in odnesli manufakturnega blaga v vrednosti 14.331 Din. Pri Sv. Barbari v Halozah je bilo vlomljeno v gostilno Rudolfa Debeljaka ter pokradeno za več sto dinarjev cigaret.

Bolgarska kmetijska (zemljedeljska) stranka je obdržala v dneh 21., 22. in 23. novembra svoj redni letni kongres (občni zbor) v Plovdivu. Kongresa sta se udeležila v imenu zemljoradnikov Voja Lažič in dr. Tupanjanin. Predsedstvo Slovenske kmetijske stranke in tov. Pucelj sta poslala brzozjavno pozdrave bratski, mučeniški kmetijski stranki, iz katere srede je izšel veliki Aleksander Štambolijski, drugi mučenik slovanskega kmetijskega pokreta.

Velika špijonska afera v Ljubljani in Subotici. Ljubljanska policija je že dalj časa zasledovala nekega lesnega trgovca in slikarja, bivšega avstrijskega stotnika, ki je vzbujal sum, da vrši špijonažo v korist Italije. Špijon se je zlasti zanimal za naše vojaške zadeve. Te dni je dobila policija dovolj dokazov v roke, da je njen sum upravičen ter je v ponedeljek 14. t. m. tega gospoda aretirala. Pri njem so našli spisek pomagačev, katere je policija vse polovila in zaprla. Preiskava bo v kratkem končana, nakar bodo vsi skupaj izročeni sodišču. Istočasno javljajo o špijonski aferi tudi v Subotici, kjer so aretirali več oseb, ki so zbirale podatke o naši vojski v prid Madžarske.

Nesreča z električno. Pretekli torek je bil smrtno zadet od električnega toka falske elektrarne v Laškem Ivan Pomih, ko je snažil od snega preobtežene žice.

Silovit vihar v brežiški okolici. Pred nastopom sedanjega hudega mraza je divjal v brežiški okolici in po Gorjancih silovit vihar, ki je napravil kmetom mnogo škode po strehah in kozolcih. Posebno so bili prizadeti kraji Žejno, Kamenica in Stojdraga.

Smrtna nesreča med vožnjo baliža. V soboto 12. t. m. so vozili fantje iz Svetja pri Medvodah baliž bogate neveste v Dravljje. Po nesreči je padel z voza g. Kanc iz Dravelj in prišel pod kolesa. Težko naloženi voz mu je šel preko telesa in ga tako poškodoval, da je kmalu potem, ko so ga pripeljali v bolnico, umrl.

Na smrt obsojeni pobegnili iz zaporu. V zaporu bihaškega sodišča so čakali štirje na smrt obsojeni razbojniki izvršitev smrtne kazni. Vkljenjeni so bili v močne okove. Smrtna sodba bi se morala izvršiti prihodnje dni. Pred par dnevi so roparji navalili na jetniškega paznika, ga razorožili ter na to zaklali, nakar so vsi štirje z okovi na nogah pobegnili.

V Hercegovini so pričeli volkovi ropati po vaseh. Ker je zadnje dni zavlada v Hercegovini silno ostrazima, so pričeli volkovi kar v celih čredah prihajati v vasi ter napadati zlasti ovce v stajah ubogih kmetov.

Boj med hercegovinskimi kmeti. Kmetje iz vasi Gorjanci in Grahovala Draga so se že dalj časa med seboj prepirali radi žensk. Zadnje čase je vladalo med njimi tako napeto stanje, da je prišlo do odprte bitke, v kateri je bilo več kmetov težko ranjenih, eden pa je obležal mrtev. Ranjence so odpeljali v mostarsko bolnico, a zdrave bojovnike je orožništvo aretiralo.

TEDENSKI KOLEDAR.

27. nov., nedelja: Vigilij.
28. nov., ponedeljek: Sosten.
29. nov., torek: Saturnin.
30. nov., sreda: Andrej.
1. decembra, četrtek: Eligij.
2. decembra, petek: Bibijana.
3. decembra, sobota: Franc Ks.

SEJMI.

28. novembra: Št. Rupert.
30. novembra: Goče, Kočevje, Trzič, Turjak, Vače, Sv. Andraž pri Ptuj, Rogatec, Celje.
3. decembra: Jesenice, Planina na Štaj., Konjice.

VALUTE.

Berlin 13.55, Curih 10.94, Dunaj 8.—, Newyork 56.64, Praga 1'68, Trst 3.07, London 277, Pariz 2.22.

Volnene nogavice, žepne robce, žemperje, ovratnike, kravate in namramnice najfinejše kvalitete po solidnih cenah za Miklavžna darila pri Franc Pavlin-u, Gradišče 3.

Letalska nesreča v Sarajevu. — Letalske eskadrile so se zadnje čase vežbale v skupnem letanju. Pri tem sta dva aeroplana trčila skupaj in popolnoma razbita padla na zemljo. Izpod ruševin so izvlekli dva letalca, ki sta bila na mestu mrtva, a dva sta bila težko ranjena.

Starec ustrelil sedemletnega otroka. V vasi Bileticu pri Sinju je Damjan Džafič hotel ustreliti prašiča in je naslonil puško na zid, toda ko jo ustrelil, je zadet sedemletnega otroka, ki je bil na licu mesta mrtev.

Petrolejski vrelci v Hercegovini. Kmet Rado Pudan iz vasi Cošina blizu Mostarja je odkril v Dubravah v paleškem okraju močne vrelce nafte. Obvestil je o tem rudarski urad v Mostarju, ki je poslal inženirje, da preiščejo vrelce ter ugotovijo njihovo velikost in moč.

Razbojniška tolpa prijeta. V okolici Subotice je pri belem dnevu vdrla v neko gostilno večja oborožena razbojniška tolpa ter začela streljati in težko ranila gostilničarja, nakar je s pokradenim pletnom izginila. Močne orožniške patrole so še isti dan večino razbojnikov polovile. Ušlo jih je kakih deset.

Sodnik obtožen razžaljenja Veličanstva. Pretekli teden se je vršila v Tuzli v Bosni razprava proti sodniku dr. Boršiču radi razžaljenja kralja. Po zaslišanju prič je bil sodnik oproščen.

Nevaren zločinec aretiran na Hrvaškem. V bližini Zagreba so te dni aretirali orožniki v koči nekega cigana zloglasnega zločinca in roparja Vinka Možina, ki je v Šmarjeff na Dolenjskem umoril 13letnega dečka Josipa Peternela že leta 1923, a leta 1925 je umoril v Grčeviu pri Sv. Petru na Dolenjskem 75letnega posestnika Antona Moharja in njegovo ženo ter ju nato oropal. Po teh zločinah se je spretno skrival po Hrvaškem ter neprestano kradel, dokler se ni posrečilo orožništvu, da ga je zalotilo in ujelo. Pripeljan bo v novomeške zapore.

59 kandidatov za krvnika. Na Češkoslovaškem je bilo razpisano mesto krvnika, ker je dosedanji izvrševalec te obrti umrl. Število kandidatov za krvniško mesto dokazuje, da niso razni brezposelni nič kaj izbirčni pri izbiri poklica. Kajti za razpisano mesto je bilo vloženih nič manj kot 59 prošelj. Med prosilci je celo neka ženska.

Turški policaji ne smejo imeti brade. Prefekt carigradske policije je odredil, da ne sme več noben policaj imeti brade ne brk. Vsi se morajo britis. Zaro aga, starosta policije v Carigradu, ki je sto let star in se ponaša z gosto sivo brado, se je prvi uprl tej odredbi.

V arest, ali pa v zakonski jarem. V Berlinu je obsodilo sodišče nekoga mehanikarja na eno leto zapor, ali pa, da se mora poročiti s svojo nevesto, kateri je iz ljubosumnosti razrezal in spačil lepi obrazek.

Eksplozija največje plinarne na svetu. V Pittsburgu je pretekli teden iz dosedaj še nepojasnjenih vzrokov eksplodirala največja plinarska na svetu. Katastrofa je zahtevala preko 50 mrtvih in 300 ranjenih. Vse okolišne tovarne, hiše in druga poslopja so do tal porušena. Na več krajih je izbruhnil ogenj, in vsled popokanih vodovodnih cevi so nastale v nekaterih delih mesta cele povodnji. Na tisoče ljudi je brez strehe. Pod ruševinami je pa še mnogo mrličev, katerih imena ni mogoče ugotoviti. Oblasti so uvedle obširno preiskavo, da ugotove vzrok katastrofe.

Zopet katastrofa na morju. Pred tednom se je pripetila težka nesreča na morju blizu Bombaya v Indiji, pri čemur je ponesrečilo 118 oseb. Vsled silnega viharja se je potopil parobrod »Tuturan«, ki je vršil obalno službo. Parobrod se je potopil v treh minutah in je večina posadke in potnikov utonilo.

Ogromna dediščina. Na Angleškem je nedavno podedovala žena milijonarja Hourtona 9 milijonov funtov šterlingov (šterling 276 dinarjev). Davčna oblast tudi tam ne pusti nobenega človeka pri miru, pa so »ubogo« vdovo obdavčili z velikansko vsoto od 1,750.000 funtov šterlingov, ali 483 milijonov dinarjev.

Umetni gumi. Na slavnostni seji društva za zaščito kemične industrije v Frankfurtu o. M. na Nemškem je bilo sporočeno, da se bo pričelo v nemških tvornicah v najkrajšem času z proizvodnjo umetnega gumi.

Predor pod reko. Te dni so dokončali v Newyorku orjaško tehnično delo. Javnosti so izročili 3 kilometre dolg predor pod reko Hudson, ki spaja mesti Newyork in Newyersey. Zgradba tega tunela je stala okrog 60 milijonov dolarjev. Tri leta so vrtali globoko pod reko in na tisoče delavcev je bilo zaposlenih. Ta predor bo služil samo avtomobilnemu prometu in za pešce. Dnevno pasira skozi tunel od 50 do 100 tisoč avtomobilov in na tisoče pešcev. Pod reko je sicer že obstojal tudi preje poseben predor, toda ta je služil izključno le železniškemu prometu.

Linčanje 18-letnega zamorca. V Kolumbiji (Amerika) so te dni aretirali 18-letnega zamorca, ker je oskrnil neko deklico. Ko je zločinec stal pred sodniki, so udrli v dvorano oboroženi mladeniči ter iztrgali iz stražnikovih rok zamorca, ga vlekli v prvo nadstropje in tam obesili na zunanji strani sodišča.

Koliko imajo italijanska mesta prebivalcev? Iz italijanske uradne statistike posnemamo, da ima Neapel 941.000, Milan 916.000, Rim 800.000, Genova 612.000, Turin pa 512.000 prebivalcev. To so italijanska mesta, ki imajo največje število prebivalcev.

Ubogi Irei! Sledečo sliko, ki kaže, kako je irski kmet v življenju in smrti odvisen od vsega sveta, je narisal te dni zdravstveni uradnik v Carrickon-Shannonu v svojem poročilu: Kadar irski kmet umrje, ga umijejo z angleško žajfo, obrijejo z nemško britvijo, oblečejo v srajco iz Manchestera, v roke mu položijo razpelo in rožni venec iz Italije, njegova krsta je iz norveške smrekovine in okrašena s korniškim ali nemškim niklom, v grob ga polože na vrveh iz Indije in končno ga zagrebejo s kanadsko lopato.

Velikansko ponarejanje vrednostnih papirjev v Parizu. V Parizu so te dni odkrili tajno družbo, katere člani so bili sami »boljši« ljudje in ki se je pečala na veliko s ponarejanjem vrednostnih papirjev, katere so vnovčili pri neki francoski banki. Policija je ugotovila, da je bilo spravljanih v obtok 60.000 ponarejenih komadov, ki predstavljajo vrednost 30 milijonov frankov. Glavni vodja falsifikatorske družbe je bil neki žid Blumenstein. Z njim vred je bilo aretiranih več uglednih Parižanov, ki so hoteli na lahek in sleparski način obogateti.

Po osemnajstletih zapora izpuščen kot nedolžen. Iz neke angleške ječe so te dni izpustili kaznenca Oskarja Slaterja, nemškega juda, ki je bil pred 18. leti obsojen na dosmrtno ječo, ker je bil obdolžen, da je ubil neko ženo. Sedaj se je dognala njegova nedolžnost.

Vinska razstava in vinski sejem v Ljutomeru. Kakor že znano, je vinska razstava v Ljutomeru, dne 3. in 4. marca 1927 dobro uspela. Zategadelj je razstavi odbor sklenil, prirediti v prvi polovici januarja 1922 drugo vinsko razstavo, ki naj prvo po možnosti še izpopolni in razširi. Ker je stvar v rokah agilnega odbora, smemo z gotovostjo pričakovati, da bo tudi ta prireditev uspela v polni meri. Razstavila se bodo ljutomerska vina več letnikov in vrst. Opozarja se zlasti na izboren letošnji pridelek, ki bode interesantom na razpolago. Čas prireditve je primeren, ker se bode vino do takrat ščistilo in ga bode lažje spoznati in oceniti po svoji aromi, ki je za dotično vrsto vina značilna. Na to prireditev se vabijo že danes kupci, ki reflektirajo na pristno ljutomersko kapljico.

Listnica uredništva. Več dopisov smo morali radi pomanjkanja prostora prihraniti za prihodno številko.

Narodni gospodar.

Odbiranje (selekcija) v vinogradu.

Pravilno, smotreno odbiranje v vinogradu se pri nas v splošnem le redko izvaja. Boljše se razumejo v tem n. pr. živinorejci: oni odbirajo svoje blago, t. j. izločajo slabo, a najboljše goje v naprej. Pa ne le samo v živinoreji ter v drugih sličnih panogah, ampak tudi v vinogradništvu zasluži ta posel vse uvaževanje, ker od dobre, smotrene selekcije zavisi v najvišji meri rentabilnost kakega vinograda. — Kakor je dokazala veda, prenos vinska trta, kakor sicer tudi vsak drugi živ organizem na svetu, vse svoje dobre, kakor slabe lastnosti na potomstvo. Tako smo lahko sigurni, da bo trajno rodovitna trta — taka tudi v potomstvu; nasprotno zopet: nerodovitna, sicer mogoče bujno rastoča, trta bo tudi razmnožena ostala nerodovitna. Ravno tukaj je tudi velika napaka mnogih vinogradnikov, kateri pri dobavi cepičev pazijo samo na močno rast trte, a še-le v drugi vrsti — ali pa sploh ne — na rodovitnost matične trte. S takim ravnanjem zvišuje se v nasadu odstotek nerodovitnih trt. Pri odbiranju jemljemo v obzir navadno nekatere dobre lastnosti trte, kakor: velika, redna rodovitnost, dobro od-

cvetenje, odpornost proti boleznim itd. Odbira se pa seveda lahko v najpoljubljenejšem pravcu. Odbiranje pa mora biti smotreno in vstrajno. Nikakor ne zadostuje opazovati ter na osnovo tega delati zaključke o kaki trti samo nekaj časa, mogoče komaj eno leto. V tem slučaju seveda z rezultati takega odbiranja ne bomo popolnoma zadovoljni, kajti trta zamore kako leto izjemoma obroditi, čeprav je sicer nerodovitna. Pravilno odbiranje je torej, če opazujemo gotove trte točno skozi več let zaporedoma, še-le tedaj si lahko napravimo jasno sliko o kakovosti te ali one trte.

Da si odbrane trte lažje zapomnimo, moramo si jih nekako zaznamovati. Najboljši čas za tako zaznamovanje je jesen, ko že tudi grozdje zori. Tako smo imeli priliko motriti določene trte skozi celo dobo njene rasti (vegetacije), posebej še v dobi cvetenja, ker jemljemo sedaj v obzir še, kačera trta ima največ in najbolj zdravo grozdje. Trta, ki odgovarja približno vsem našim zahtevam, mora sedaj biti primerno zaznamovana. Za smotreno selekcijo najbolj rodovitnih trt naj bi se zaznamovale na primer s primernimi ploščicami pocinkane pločevine, katere se pritrdijo na trto s pocinjeno žico. Po možnosti napravimo na take ploščice še letnico, ki nam zamore dobro služiti pri ocenitvi kake trte, opazovane ter zaznamovane skozi več let. — Tako zaznamujemo trte zopet drugo leto — če sicer odgo-varjajo našim zahtevam — in tako naprej. Materijal za cepiče pa jemljemo tedaj le od onih trt, ki smo jim dali že največ takih znakov. Ta posel torej ne zahteva posebnih sredstev in stroškov, a po drugi strani zamoremo s trajnim, umnim odbiranjem prihod (rentabilitet) vinograda najmanj podvojiti.

Ne manj važen posel pri odbiranju v vinogradu jeseni je tudi zaznamovanje malo — ali sploh nerodovitnih trt; take trajno nerodovite kratkomalo pri prvi priliki vržemo ven iz vinograda. Tako se ne bo zgodilo, da bi od takih jemali cepiče za razmnoževanje, pa tudi sama taka trta je pravzaprav popoln parazit v vinogradu. Za te vrste zaznamovanja nam služijo lahko primerne barvaste cunje, ali navadna oljna barva. — Obenem zaznamujemo lahko tudi v čistem nasadu druge nepravne, ali v čisto belem nasadu črne vrste, ter jih odstranimo in nadomestimo z odgovarjajočo trsno vrsto. Posavec.

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošne hranilnice št. 14257

reg. zadr. z neomej. zav.

Brzofavke „Kmetki dom“. Telefon št. 2547

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje

Daje:

Posojila na knjžbo, proti poročtvu ter zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Obrestuje
vloge na
knjžice **6%** brez od-
čistih povedi

Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

Preskrbuje: Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta.

Uradne ure:

Vsak delavnik od 8. — 12.1/2, in od 3. — 4.1/2.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Podružnica v KAMNIKU na Glavnem trgu.

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU

Stanje hranilnih vlog
nad Din 65.000.000.—

v lastni palači Narodni Dom

Stanje glavnice in rezerv
Din 8.000.000.—

Sprejema hranilne vloge. Izvršuje vse denarne, kreditne in posojilne posle.
Kupuje in prodaja devize in valute.

Podružnici: MARIBOR -- ŠOŠTANJ.

Najboljši in najtrpežnejši
ŠIVALNI STROJI so:

„GRITZNER“
in „ADLER“

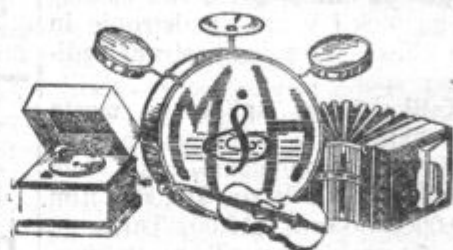
za dom, obrt in industrijo,
v raznih opreah. - Istotam švicarski
pletilni stroji „DUBIED“.
Pisalni stroji „URANIA“.

Ugodni
plačilni pogoji.
Večletna garancija.

Tovarniška zaloga:

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Violine od 95 Din, gramofoni od 345 Din, ročne harmonike od 85 Din, mandoline od 136 Din, citre od 192 Din, gitare od 207 Din, lesena in pločevinasta pišala, tamburice itd. v prvovrstni kakovosti, po izredno nizkih cenah, direktno s tovarniškega skladišča.

8 dni na ogled.

Instrument, ki Vam ne bi ugajal, vzamemo nazaj.

VELIKI ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ.

Zahtevajte ga takoj od tvrdo: Skladišče

MEINEL & HEROLD

TOVARNA GLASBIL, GRAMOFONOV IN HARMONIK

Maribor št. 108.

DENAR

si prihranite, ako kupite dobre blago za obleke
in perilo; to pa le zato, ker

najdete

v občno znani, nad 60 let obstoječi trgovini

R. Miklauc
»Pri škofu«, Ljubljana

zelo veliko strokovno odbrano zalogo prvovrstne
ga kamgarna za moške obleke, fino
svileno, volнено in perilno blago za ženske
obleke, kakor tudi vse druge vrste
blaga. — Postrežba zanesljivo poštana. — Naročila
po pošti se takoj izvršijo.

Kmetovalci! Ali hočete dobiti
zastonj patentirani

stroj za klepanje

Nikaka goljufija! Sporočite svojo točen
naslov tvrdki H. NEMITZ, Železna
Kaplja (Eisenkappel), Avstrija.

Sladko smetano

(Centrifugenrahm)

in **SKUTO** stano kupuje po naj-
višjih dnevnih cenah — Mlekarna
ADOLF BERNHARD, MARIBOR
Aleksandrova cesta 51.

Prodajam

hišo

s pritlikinami, kovač-
nico, vrh in dve njivi
za ceno 20.000 Din.
Hiša leži ob državni
cesti na Dolenjskem,
od kolodvora odda-
ljena samo 20 minut.
— Anon Jarc, Male
Dole, p. št. Vid pri
Stični.

Kmetje!

Kadar kupujete v me-
stu svoje potrebščine,
podpirajte v prvi vr-
sti trgovce, ki v na-
šem listu nudijo svoje
blago.

**Svoji k
svojim!**

Č tajte Grudo!

Pšenico, rž, fižol

(mandalon, ribničan in prepeličar) ter vse druge
poljske pridelke kupuje po
najvišjih cenah

„**EKONOM**“ osred. gospo-
darska zadr.,
LJUBLJANA, Kolodvorska 7.

PROMETNA BANKA D. D. V LJUBLJANI

Telefon št. 2149, 2968

Prešernova ulica 4

Pošt. ček. rač. 13.853

(Žiro-račun pri Narodni banki)

sprejema hranilne vloge in izdaja trg. kredite pod najugodnejšimi pogoji; eskompt in inkaso menic ter
trg. cesij. — Nakup vsakovrstnih predvojnih papirjev, prodaja valut in deviz po najugodnejših tečajih.